

Podatek od towarów i usług (VAT)

Czy mojej działalności dotyczy podatek od towarów i usług (VAT)? Tekst dodatkowo zredagowano w konsultacji z Krzysztofem Kamińskim - doradcą podatkowym.

Kwestie związane z VAT budzą wiele wątpliwości wśród producentów – zwłaszcza, że temu podatkowi podlegają wszyscy producenci – o ile nie są zwolnieni z jego stosowania. Warto przy tym pamiętać, że osoba fizyczna dokonująca nawet sporadycznej sprzedaży produktów wytworzonych w ramach gospodarstwa domowego może, na gruncie przepisów ustawy o VAT, być traktowana jako podatnik tego podatku. W naszym tekście skoncentrujemy się na sytuacjach, w których nie stosuje się przepisów VAT-owskich – pomijamy więc możliwe sytuacje, że ktoś może zrezygnować ze zwolnienia. Ponadto nie odnosimy się do [#działów specjalnych produkcji rolnej \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dzialy-specjalne-produkcji-rolnej-p.60.html\)](#), jak też do wyrobów akcyzowych.

Warto natomiast podkreślić, że tekst publikujemy z uwzględnieniem istotnych dla nas zagadnień zmian, które zostały wprowadzone w przepisach VAT w listopadzie 2019 r. – przy czym część ze zmian weszła w życie 1 kwietnia 2020 r.

Postaramy się zagadnienie uporządkować, mając na względzie najczęstsze wśród lokalnych producentów sytuacje. Trzeba pamiętać, że oprócz podatku VAT, istnieje również [#podatek dochodowy od osób fizycznych \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/podatek-dochodowy-p.38.html\)](#) i nie można tych podatków utożsamiać. Zachęcamy też do zapoznania się z [tekstem o dokumentowaniu sprzedaży, gdzie nie tylko wyjaśniamy, lecz również udostępniamy przydatne wzory faktur do wykorzystania \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dokumentowanie-p.73.html\)](#).

Zacznijmy od sprawy podstawowej: w kontekście „produktu lokalnego”. Zwolnienie z VAT może nastąpić wyłącznie w dwóch przypadkach:

Wariant I: dostawa produktów rolnych z własnej działalności

Co jest zwolnione: dostawa [#produktów rolnych](#) pochodzących z własnej [#działalności rolniczej](#), dokonywaną przez [#rolnika ryczałtowego](#) oraz świadczenie [#usług rolniczych](#) przez [rolnika ryczałtowego](#). Za [#produkt rolny](#) uważa się również wszystko, co zostało wyprodukowane w ramach [#RHD \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/rolniczy-handel-detaliczny-p.47.html\)](#);

Rodzaj zwolnienia: przedmiotowe

Kwota przychodu zwolniona z VAT: zwolnienie do kwoty 2 mln Euro rocznie

Podstawa zwolnienia: art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 361).

Kasa rejestrująca: zwolnienie z obowiązku stosowania

Wariant II: zwolnienie dla drobnych przedsiębiorców

Co jest zwolnione: sprzedaż dokonywana przez podatników, u których wartość sprzedaży nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty 200 000 zł. Do wartości sprzedaży nie wlicza się kwoty podatku.

Rodzaj zwolnienia: podmiotowe

Kwota przychodu zwolniona z VAT: w przypadku działalności rozpoczynanej 1 stycznia zwolnieniem objęto kwotę 200 tys. zł. W przypadku działalności rozpoczynanej w ciągu roku, kwota jest zmniejszana proporcjonalnie do ilości dni, które pozostały do końca roku (czyli uruchamiając działalność 1 grudnia – tj. w 335-ym dniu roku – dysponujemy tylko dwunastą częścią ww. kwoty, czyli 16,67 tys. zł).

Podstawa zwolnienia: art. 113 ust. 1 lub 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 361).

Kasa rejestrująca: w 2024 r. limit zwolnienia zamyka się kwotą 20 tys. zł (pomniejszanej proporcjonalnie w odniesieniu do ilości dni pozostałych do końca roku. Uruchamiając działalność np. 1 grudnia – tj. w 335 dniu roku, już przekroczenie kwoty 1667 zł przy sprzedaży na rzecz osób fizycznych (nie prowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych) nakłada na nas obowiązek ewidencjonowania sprzedaży przy użyciu [kasy fiskalnej \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/kasy-fiskalne-p.40.html\)](#).

Kilka uwag odnośnie VAT

Osoba fizyczna prowadząca [#pozarolniczą działalność gospodarczą \[link do odpowiedniej zakładki\] \(http://pcpl.wrotapodlasia.pl/cms/page/dzialalnosc-gospodarcza-p.36.html\)](#) (czyli taką, która nie wpisuje się z jakiegoś powodu w wariant I), będzie zobowiązana do prowadzenia dziennej ewidencji sprzedaży, celem monitorowania czy nie utraciła zwolnienia z podatku VAT przewidzianego dla drobnych przedsiębiorców. Z momentem przekroczenia limitu obrotów, zwolnienie z opodatkowania traci moc. Utrata przez podmiot zwolnienia spowoduje, iż producent będzie miał obowiązek rozliczania podatku od towarów i usług na zasadach ogólnych.

Rejestracja w podatku VAT będzie się wiązała z pewnymi obowiązkami, w tym m.in. w zakresie:

- prowadzenia ewidencji sprzedaży VAT oraz zakupów VAT,
- sporządzania deklaracji podatkowych,
- wystawiania faktur VAT.

Z drugiej strony, w niektórych sytuacjach, rozliczanie VAT na zasadach ogólnych może być korzystne z uwagi na możliwość odzyskania podatku naliczonego zawartego w wartości dokonanych zakupów towarów i usług.

Należy zauważyć, że zwolnienie z VAT ze względu na „małą kwotę” – tj. do 200 tys. / rok dotyczy również m. in. [#agroturystyki \[link do odpowiedniej zakładki\] \(http://pcpl.wrotapodlasia.pl/cms/page/wymogi-w-agroturystyce-p.46.html\)](#).

Istotne pojęcia na gruncie VAT:

#produkt rolny:

(a) wszystkie towary pochodzące (będące efektem) z #działalności rolniczej #rolnika ryczałtowego oraz

(b) [wszystko, co zostało wyprodukowane z poszanowaniem regulacji [#Rolniczego Handlu Detalicznego \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/rolniczy-handel-detaliczny-p.47.html\)](#) – przetwarzanie w sposób inny niż przemysłowy – w tym za produkt roślinny pochodzący z własnej uprawy uważa się również mąkę, kaszę, płatki, otręby, oleje i soki wytworzone z surowców pochodzących z własnej uprawy.

#działalność rolnicza: produkcja roślinna i zwierzęca, w tym również produkcja [...] warzywnicza, gruntowa, szklarniowa i pod folią, [...] grzybów uprawnych i sadownicza, [...] produkcja zwierzęca typu przemysłowego lub fermowego oraz chów i hodowlę ryb i innych organizmów żyjących w wodzie, a także uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych, uprawy grzybów i ich grzybni, uprawy roślin "in vitro", fermowa hodowla i chów drobiu rzeźnego i nieśnego, [...] prowadzenie pasiek oraz chów i hodowlę innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym [...], a także świadczenie usług rolniczych.

#usługi rolnicze: związane z rolnictwem oraz chowem i hodowlą zwierząt (z pewnymi wyłączeniami¹ ([#_ftn1](#))).

#rolnik ryczałtowy: dokonuje dostawy #produktów rolnych pochodzących z własnej #działalności rolniczej lub świadczący usługi rolnicze i korzysta ze zwolnienia od podatku na podstawie przywołanego powyżej art. 43 ust. 1 pkt 3 (z wyjątkiem rolnika obowiązującego na podstawie odrębnych przepisów do prowadzenia ksiąg rachunkowych). W uproszczeniu można powiedzieć, że #rolnik ryczałtowy w zakresie prowadzonej #działalności rolniczej jest zwolniony z obowiązków, które normalnie przewiduje ustawa VAT. Oznacza to brak obowiązku wystawiania faktur, prowadzenia ewidencji dostaw i nabyć towarów i usług, składania w urzędzie skarbowym deklaracji vatowskiej oraz dokonania zgłoszenia rejestracyjnego.

Uwaga: przepisy ustawy o VAT nie wskazują na konieczność posiadania przez rolnika #ryczałtowego własnego gospodarstwa rolnego. Konieczne jest tylko to, aby #rolnik ryczałtowy dokonywał dostawy produktów rolnych z własnej działalności rolniczej lub świadczył usługi rolnicze korzystając ze zwolnienia od podatku od towarów i usług. Tym sposobem ze zwolnienia mogą cieszyć się również m. in. pszczelarze nie posiadający własnego gospodarstwa (o ile nie prowadzą [#działu specjalnego produkcji rolnej \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dzialy-specjalne-produkcji-rolnej-p.60.html\)](/cms/page/dzialy-specjalne-produkcji-rolnej-p.60.html)).

Przypisy:

[1] usługi rolnicze definiowane są w art. 2 pkt 21) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 361) - rozumie się przez nie:

- a) usługi związane z rolnictwem oraz chowem i hodowlą zwierząt, z wyłączeniem usług weterynaryjnych (PKWiU ex 01.6), z wyłączeniem usług podkuwania koni i prowadzenia schronisk dla zwierząt gospodarskich (PKWiU ex 01.62.10.0),
- b) usługi związane z leśnictwem (PKWiU ex 02.40.10), z wyłączeniem patrolowania lasów wykonywanego na zlecenie przez jednostki inne niż leśne (PKWiU ex 02.40.10.3),
- c) usługi wspomagające rybactwo (PKWiU ex 03.00.7), z wyłączeniem usług związanych z rybołówstwem morskim (PKWiU 03.00.71.0),
- d) wynajem i dzierżawę maszyn i urządzeń rolniczych, bez obsługi (PKWiU 77.31.10.0).